

TIMANTTISEN ALUEELLISEN NUORISO- VALTUUSTON RESEPTI

Suomeen ollaan perustamassa jokaiselle aluehallinnon alueelle oma alueellinen nuorisovaltuusto. Tämä on loistava uutinen, sillä alueilla päätetään nuorille ja lapsille tärkeistä palveluista, ja nuorten tulee päästä päättämään itseään koskevista asioista.

Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry:n on laatinut tarkistuslistan alueiden valmistelijoille, tuleville aluevaltuutetuille ja viranhaltijoille siitä, miltä ensimmäisen alueellisen nuorisovaltuuston elinkaaren tulisi näyttää. Meillä on pitkä kokemus nuorten osallisuudesta, kunnissa toimivista nuorisovaltuustoista sekä maakunnallisista nuorisovaltuustoista.

Olemme nyt keränneet kaikki oppimme tiiviiksi paketeiksi, jotka ovat vain toteuttamista vaille valmiit. Parhainta intoa osallisuuden edistämiseksi!

Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto
Nuva ry.

Miten alueellinen nuorisovaltuusto tulisi valita?

- Nuorten tulee olla aidosti nuoria, jolloin hakiessaan nuorten tulee olla 13-18-vuotiaita.
- Toimikauden pituuden tulisi olla 1-2 vuotta.
- Jokaisen kunnan nuorisovaltuustosta valitaan yksi nuori ja yksi varajäsen, jolla on mandaatti edustaa oman kuntansa nuoria.
- Tämän lisäksi valitaan avoimen haun kautta 5-8 nuorta, jotta jokaisella alueen nuorella olisi mahdollisuus lähteä toimintaan.
- Nuoria tavoitellaan nuorten kielellä, nuorten omissa kanavissa ja paikoissa, kuten nuorisotilat ja koulut.
- Panostetaan siihen, että valitut nuoret ovat eri-ikäisiä, erilaisista taustoista ja eri kielivähemmistöistä niillä alueilla, jotka ovat monikielisiä.

Miten alueellisen nuorisovaltuuston tulisi järjestäytyä?

- Nuoret päättävät itse, miten jakavat roolit ja mihin haluavat vaikuttaa nuorilta nuorille –periaatteen mukaisesti.
- Alueelliselle nuorisovaltuustolle laaditaan aluehallituksen hyväksymä toimintasääntö.
- Alueellinen nuorisovaltuusto suunnittelee itselleen vuosikellon tai muun toiminnan tavoitteellisuuteen tähtäävän asiakirjan.
- Järjestetään perehdytystä toimintaan ja tarvittaessa koulutusta kokousasioiden valmisteluihin niin, että ne täyttävät hyvän hallinnon vaatimukset.
- Valitaan nuorisovaltuustolle oma yhteyshenkilö/ ohjaaja/nuorisotyöntekijä.
- Luodaan selkeät käytännöt viestinnälle: kuinka, kenelle ja missä kanavissa ilmoitetaan tapaamisista tai käydään keskustelua.
- Asetetaan kausikohtainen oma budjetti, jolla toiminnasta koituneet kustannukset katetaan.

Miten kokousten tulisi toimia käytännössä?

- Nuoret valmistelevat itse esityslistansa, eikä aikuisilla ole oikeus puuttua siihen, mihin nuoret haluavat vaikuttaa.
- Varmistetaan saavutettavat ja esteettömät kokoustilat sekä mahdollisuus osallistua sekä paikan päällä että etäyhteyksin.
- Korvataan matkakulut kokouksiin, hallintosäännön mukainen toimitilamille maksettava kokouspalkkio sekä välipalaa kokouksiin.
- Kannustetaan kunnan nuoriso-ohjaajia kyyditsemään nuoria kokouspaikalle, jotta he voivat samalla tavata muissa kunnissa työskenteleviä kollegojaan.
- Tarjotaan kokouksissa aina eväitä.
- Ajoitetaan kokoukset niin, että matkustaminen edestakaisin onnistuu.
- Vaihdeltaan kokouspaikkaa eri kuntien välillä.
- Julkaistaan kokousten esityslistat ja pöytäkirjat verkkosivuilla ja nuorten valitsemissa kanavissa avoimuuden takaamiseksi.

Miten nuorisovaltuuston vaikuttamismahdollisuudet luodaan?

- Luodaan alueilla alusta lähtien läpileikkaavasti osallisuuteen kannustava ilmapiiri, jossa nuoret ovat automaattisesti tervetulleita päättäviin pyötiin. Nähdään alueelliset nuorisovaltuustot voimavarana ja päätöksiä parantavina toimijoina.
- Tarjotaan sjantasainen tieto valmisteilla olevista asioista, joihin voi vielä vaikuttaa.
- Merkitään hallintosäntöön suora aloiteoikeus työryhmissä/toimielimissä, aluevaltuustossa ja aluehallituksessa.
- Merkitään hallintosäntöön läsnäolo- ja puheoikeus työryhmissä/toimielimissä, aluevaltuustossa ja aluehallituksessa.
- Otetaan ovet auki -mentaliteetti, joka takaa sen, että nuoret pääsevät aina halutessaan lausumaan esityslistan tietystä kohdasta haluamansa.
- Mahdollistetaan alueelliselle nuorisovaltuustolle laajat mahdollisuudet selvittää maakunnan nuorten mielipiteitä kyselyin.

- Kerätään eri toimielinten toimesta nuorten mielipiteitä lausunnoilla ja työpajoilla jo valmistelun alkuvaiheessa.
- Annetaan perehdytystä aloitteiden, mielipidekirjoitusten ja kannanottojen tekoon.
- Tuodaan alueiden korkeimmat päättäjät ja nuoret yhteen verkostoitumaan.
- Päästetään alueellinen nuorisovaltuusto vaikuttamaan myös muihin heitä koskettaviin alueellisiin ja kuntarajoja ylittäviin teemoihin, kuten kaavoitukseen, ilmastokysymyksiin, liikenteeseen ja koulutukseen.

Miten toiminnan jatkuvuus taataan?

- Tuetaan nuorten tekemää viestintää toiminnasta. Se toimii myös ilmaisena mainoksena toiminnasta.
- Juhlitaan nuorten saavutuksia näkyvästi.
- Kannustetaan nuoria kehittämään omaa toimintaansa jatkuvasti, ja otetaan heidät mukaan perehdyttämään uusia toimijoita.
- Nuoret kirjoittavat oppimastaan testamentit uusille toimijoille.
- Mikäli alueellinen nuorisovaltuusto järjestää tapahtumia tai muita projekteja, osallistetaan työryhmiin ulkopuolisia nuoria, jotka voisivat myöhemmin kiinnostua alueellisen nuorisovaltuuston toiminnasta.